

اصل چیزی که ارتباطات را می‌تواند دامن بزند ارتباط میان اهالی هنر و خود مردم است یعنی آنچه که تبادل را ایجاد می‌کند تبادل در سطح مدیران نیست تبادل در سطح عناصر مؤثر در فرهنگ و هنر است که باید این تبادل‌ها را داشته باشند اگر این سفرها مقدمه‌ای برای ایجاد ارتباطات باشد خبر می‌تواند کمک‌کنندولی خیلی مؤثر نیست

اصل چیزی که ارتباطات را می‌تواند دامن بزند ارتباط میان اهالی هنر و خود مردم است یعنی آنچه که تبادل را ایجاد می‌کند تبادل در سطح مدیران نیست تبادل در سطح عناصر مؤثر در فرهنگ و هنر است که باید این تبادل‌ها را داشته باشند اگر این سفرها مقدمه‌ای برای ایجاد ارتباطات باشد خبر می‌تواند کمک‌کنندولی خیلی مؤثر نیست. سفرهایی توسعه حقیقی را به دنبال دارد که عموماً با خواست شخصی و با هدف انباشت دانش یا تجربه و همچنین با الگوی اقتصادی دنبال شود، که بیشتر توسط گردشگران، اصحاب علم، فعالان حوزه فرهنگی، علاقه‌مندان به آداب و رسوم فرهنگی صورت پذیرد و مسئولان زیرساخت‌های قانونی و حمایتی فعالیت آنان را فراهم آورند.

■ دوره جدید مدیریت شهری باتوجه به اینکه اداره پایتخت بر پایه تهران شهری برای همه طراحی شده است تاچه حد می‌توان امیدوار بود روابط بین شهرهای جهان و تبادل اطلاعات و تجربیات در قالب دیپلماسی شهری بتواند این ایده را برای شهروندان تهران اجرایی کند؟

ایده‌ای که شهردار تهران داشته و آن را دنبال می‌کند ایده‌ای است تحت عنوان "تهران شهری برای همه" که مادر ادبیات بین‌المللی از آن به نام شهری مناسب برای همه ستین یاد می‌کنیم یعنی شهری به نام دوستدار سالمند، شهری مناسب برای کودک و معلولان و زنان تعریف می‌کنیم بنابراین این ایده‌ها که در سطح جهانی هم جدید است و قدیمی نیست و به نظر همه گروه‌ها در آن حق دارند یک نظریه بسیار مدرن است که می‌توانیم از آن برای بهبود روابط چه در زمینه ارتباط با مردم و چه در زمینه بین‌المللی استفاده کنیم.

بیشتر مسأله‌ها ارائه می‌شود تا یک تصویر تهران غنی و پر قدرت، بنابراین به نظر من باتوجه به اینکه تهران الگوهای هویتی و مدیریت محله‌ای مثل شورایاری‌ها و سرای محله و فرهنگسرا دارد پس آنچه که می‌شود در حوزه‌های فرهنگی و اجتماعی ارائه شود همین الگوهاست و نوعاً تصویری که از تهران ارائه می‌شود یک تصویر سیاسی است.

■ آیا توسعه فرهنگی تهران طبق برنامه پیش رفته است؟ اگر نه، ما تا چه اندازه از برنامه عقب هستیم و چگونه می‌توان این عقب‌ماندگی را جبران کرد؟

به نظر من مادر توسعه فرهنگی عقب نماندیم بلکه در ارائه تصویر از توسعه فرهنگی عقب هستیم. از طرفی مسأله برنامه نیست مسأله مدل است. امروزه از مدل توسعه فرهنگی کمتر استفاده شده است چرا که این تنوع است که تهران را قدرتمند می‌کند یعنی همان نوع وحدت در عین کثرت، یعنی می‌توان گفت که نقش کثرت در این زمینه مهم است. برخی از کشورها به تنوع تأکید دارند در حالی که مادر گشته به تنوع تأکیدی نداشتیم و در این چند سال اخیر است که آن را بر جسته کرده ایم. خوب انواع یکسان سازی مثل یکسان سازی که برای قبور شهدا شد با تنوع فرهنگی متفاوت است ما تر جیح می‌دهیم بیشتر بر تنوع فرهنگی کار کنیم.

■ برای توسعه فرهنگی اجتماعی تهران بیشتر از الگوی چه کشورهایی استفاده می‌شود؟ آیا روابط دیپلماسی بین شهرهای بزرگ دنیا می‌تواند در این زمینه کمک‌کننده باشد؟

اگر چه در این زمینه نگاهی به سایر کشورهای جهان داشتیم ولی معمولاً تهران الگوی خود را خودش پیدا کرده یعنی ما تلاش کردیم یک الگوی فرهنگی درون‌زا را پیدا کنیم که بر هویت ایرانی اسلامی ما تأکید دارد. اینکه یک هاضمه قوی وجود دارد که همه فرهنگ‌ها را هضم کند تا همه آنها را داشته باشد. الگوی وحدت در کثرت الگوی کاملاً بومی است که ما از آن استفاده می‌کنیم. بنابراین روابط دیپلماسی قطعاً می‌تواند ما را در این زمینه کمک کند. باید به این نکته توجه داشت که ما در خیلی جاها مثل تبلیغات شهری نسبت به کشورهای دیگر جلوتر هم هستیم. چنان‌که تأکید بر خصوصیات خاص شهر تهران باتوجه به فرهنگ و تاریخ دیروز آن و ارزش ها و نگرش‌های شهروندان امروزش چراغ راه فردایی است که برای آن می‌سازیم، برای مثال در هفته‌های گذشته از کودکان تهرانی خواستیم تا شهری را که دوست دارند، برایمان نقاشی کنند، آنان تهران دوست داشتند، شان را کشیدند و ما تمام آنان که ریل گذاری فردای شهر را در دست دارند، باید به خواست و نیاز آنان توجه داشته باشند.

■ تهران در حال حاضر با چه شاخصه‌هایی به دنیا معرفی می‌شود؟

باید گفت که اگر چه هنوز متون ادبیات ماکه فضای تهران را بیان می‌کنند کمتر ترجمه شده ولی با این حال توانستیم در زمینه هنر موفق باشیم. خوب در حال حاضر تهران خیلی برای جهان شناخته شده نیست چرا که ما هنوز نتوانستیم از ظرفیت هنر استفاده کنیم.

■ آیا تبادل ارتباطات و سفرهای خارجی مدیران شهری و بویژه تفاهم‌نامه‌های فرهنگی اجتماعی که اخیراً با سایر شهرهای بزرگ دنیا منعقد شده، می‌تواند روند رشد و توسعه تهران را متحول کند؟

می‌توانند در روابط بین الملل و پیشبرد دیپلماسی شهری ایفای نقش کنند؟

قاعدتاً دیپلماسی شهری بر پایه شخصیت‌های شهری شکل می‌گیرد نه سیاسی، اتفاقات دیپلماسی شهری این است که خلا دیپلماسی سیاسی را پر می‌کند. از طرفی دیپلماسی شهری محدودیت‌های دیپلماسی سیاسی را هم ندارد. خیلی از مواردی که در تحریم‌های سیاسی وجود دارد در دیپلماسی شهری کمتر است. ما الان افراد زیادی داریم که یا متولد تهراند یا ساکن تهران هستند ولی خبر از آنها برای معرفی تهران استفاده نمی‌کنیم یعنی شکل‌گیری برند تهران با تهرانی‌های برجسته کمتر صورت گرفته است که به نظر می‌رسد این امر خیلی مهم و مؤثر است. تأکید بر تهرانی بودن و پررنگ کردن ویژگی‌های شهری و تاریخی از جمله نکات مهمی است که از خلال آن می‌توان در میان مدت هویتی خاص برای افراد و ویژگی‌های متعلق به تهران در نظر گرفت.

■ الگوی توسعه فرهنگی تهران بر اساس چه معیارهایی انتخاب شده است؟ در این زمینه دیپلماسی شهری و تبادل تجربیات با سایر کشورها تا چه اندازه می‌تواند ما را به رسیدن به الگوی موفق جهانی نزدیک کند؟

اگر بخواهیم توسعه فرهنگی را یکسان بگیریم خوب تهران هم مثل بسیاری از کشورهای جهان در دوره‌ای دچار رشد شتابناک شده است و در این رشد شتابناک هم مسائل زیادی در حوزه اجتماعی مثل حاشیه‌نشینی، اعتیاد و فقر و... و مسائلی فرهنگی چون عدم آشنایی با ساز و کارهای شهروندی مؤثر را بوجود آورده است. این گسترش مهاجرت در تهران فرآیند جذاب را دشوار کرده است در حالی که ما باید و لازم است تا به نوعی به یک تنوع فرهنگی برسیم. خوب تهران کوچک شده ایران هست و از همه جات تنوع دارد. بسیاری از کشورها همین تجربه فرهنگی را دارند، که از خلال ارتباط مؤثر و تبادل تجربیات می‌توان از راه رفته و یا در حال پیمودن همدیگر بهره گرفت. پس ما هم می‌توانیم همه اقوام را حذف کنیم البته نه به سمت یکسان کردن تنوع فرهنگی، به اعتقاد من تهرانی بودن به قیمت از دست رفتن دیگران یا حذف آنها نیست بلکه کنار دیگران بودن است. از طرفی باید توجه داشت که تهرانی بودن مقابل شهرستانی بودن نیست بلکه همانند اصفهانی بودن، شیرازی بودن و... است. بنابراین هر چه تنوع فرهنگی تقویت شود مؤثر و مفید است. این الگوی مطلوب ما برای توسعه فرهنگی است که کمتر به آن توجه شده است. اگر بتوانیم تنوع را در تهران باتوجه به اینکه بسیاری از مردم تهران ریشه قومی متنوعی دارند را سامان دهیم پس می‌توانیم به انسجام فرهنگی اجتماعی کمک زیادی کنیم.

■ تصویری که این روزها از فضای فرهنگی اجتماعی تهران به دنیا مخابره می‌شود، چگونه تصویری است؟ مادر چه حوزه‌هایی باید قوی‌تر ظاهر شده و در چه بخش‌هایی می‌توانیم به الگوی مناسبی برای سایر کشورها معرفی شویم؟

اولاً تصویر خیلی قوی از تهران ارائه نمی‌شود تصویر در فرهنگ، هنر سینما و رمان ارائه می‌شود که البته مایخی نتوانستیم در بین المللی شدن آنها کاری بکنیم و بویژه اینکه تصاویری که در سینما از تهران ارائه می‌شود بیشتر بر مسائل و مشکلات تهران تمرکز دارد و مدرن نیست. در واقع می‌توان گفت که یک تصویر